

2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS 2021 METŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

Įgyvendindamos Europos Sąjungos (toliau – ES) investicijų veiksmų programas, ES valstybės narės kasmet privalo pateikti Europos Komisijai (toliau – EK) metines veiksmų programų įgyvendinimo ataskaitas. Ataskaitose apžvelgiama veiksmų programų įgyvendinimo pažanga atsižvelgiant į pagrindinius finansinių ir fizinių rodiklių pasiekimus, įgyvendinimo aplinkybių pokyčius, analizuojama pasiektų rezultatų nauda visuomenės poreikiams ir šalies ūkio plėtrai.

EK teikiama Lietuvos 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programos (toliau – Veiksmų programa) **metinė ataskaita apima Veiksmų programos įgyvendinimą 2021 m.**

Pasiekta pažanga įgyvendinant Veiksmų programą pagal sektorius

2021 m. Lietuvoje **verslo įmonės** įgyvendino priemonę, skirtą reikalingų produktų (medicinos, dezinfekavimo priemonių, vaistinių preparatų) gamybai. Greitesniam MVI atsigavimui, gyvybingumui išlaikyti ir veiklos diversifikavimui paskelbti 2 REACT-EU priemonių kvietimai, sulaukę ženklaus paraiškų skaičiaus (virš 1,5 tūkst.), e-komercijos modeliams bei netechnologinėms inovacijoms diegti.

Per 2021 m. pradėti vykdyti pastato kapitalinio remonto darbai, **Užimtumo tarnybos infrastruktūros** gerinimo Vilniaus mieste projekte (2,81 mln. Eur ES lėšų), kurio tikslas pagerinti teikiamų paslaugų kokybę ir prieinamumą bei darbuotojų darbo sąlygas.

Mažinant pandemijos poveikį **užimtumui** pradėtas įgyvendinti React-EU lėšomis Užimtumo tarnybos projektas (46 mln. Eur.), kuriame suplanuotos veiklos nukreiptos į kvalifikacijos suteikimą bedarbiams, ypač aukštą pridėtinę vertę kuriančiose srityse, taip pat į bedarbių perkvalifikavimą, prisitaikant prie kintančių darbo rinkos poreikių. Siekiant darbo pasiūlos ir paklausos balanso, bus skatinamas bedarbių teritorinis judumas, o siekiant padėti iš darbo rinkos iškritusiems asmenims kuo greičiau re-integrotis bus organizuojamos remiamojo įdarbinimo priemonės.

Per 2021 m. pasirašytos visos planuotos **paslaugų centrų vaikams** projektų finansavimo sutartys už 12 mln. Eur., visos likusios **neįgaliųjų institucinės globos pertvarkos** infrastruktūrinių projektų sutartys už 10,9 mln. Eur. Bus investuojama į 6 regionuose esančių neįgaliųjų globos įstaigų pertvarką.

Sveikatos sektoriuje atsiradus papildomiems asmens sveikatos priežiūros įstaigų poreikiams dėl COVID-19 ir įvertinus galimus sutaupymus, skirtos papildomos lėšos veikloms, nukreiptoms į COVID-19 pasekmių valdymą. Pradėtas įgyvendinti projektas leisiantis gerinti vaikams palankias, kokybiškas, prieinamas bei veiksmingas reabilitacijos ir vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos paslaugas. Tęsimas investicijų įgyvendinimas geriatrijos, priklausomybės ligų, skubiosios medicinos pagalbos teikiant telemedicinos paslaugas ir kitose srityse.

MTEPI srityje sudarytos sutartys MTEP rezultatų komercinimo ir tarptautiškumo skatinimo projektams, skirtiems atžalinių įmonių steigimui, tarpvalstybinių EUREKA projektų įgyvendinimui, tikslinių mokslinių tyrimų COVID-19 ir jos sukeltoms pasekmėms spręsti. Sukurta Europos molekulinės biologijos laboratorijos partnerio institucija, atliekanti tyrimus genomo redagavimo technologijose. Paskelbtas kvietimas (20 mln. Eur.) tiesioginėms užsienio investicijoms į MTEP veiklas bei MTEPI infrastruktūrą.

Švietimo sektoriuje per 2021 m. pasirašytos visos finansavimo sutartys ir investuota 17,6 proc. (153 mln. Eur.) administruojamų lėšų. Pabaigta įgyvendinti 65,6 proc. (2.227 iš 3.395) projektų, kurių dėka LT sukurta paramos švietimo lyderiams infrastruktūra, skatinanti iniciatyvių švietimo dalyvių veiklą, sudaranti galimybę įgyvendinti pažangias idėjas ir naujoves švietimo sistemoje (projektas „Lyderių laikas 3“), atnaujintos 7 bendrojo ugdymo mokyklos, sukuriant šiuolaikinio mokymosi erdves, nupirkti 289 mokykliniai autobusai, taip užtikrinant mokinių pavėžėjimą didesniu kaip 3 km nuo mokyklos atstumu bei specialiuosius ugdymosi poreikius turinčius mokinius.

Energetikos sektoriuje buvo peržiūrėtos ir perskirstytos nepanaudos/sutaupytos CF energetikos srities lėšos (dėl išaugusių kainų). Jos skirtos papildomiems kvietimams fiziniams asmenims saulės elektrinių įsirengimui,

įsigijimui iš saulės elektrinių parkų bei neefektyvių biokuro katilų keitimui. Atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių įrenginių diegimas sumažins gyventojų patiriamas išlaidas elektrai ir namų šildymui, oro taršos mažinimo ir tt.

Skatinant darnų judumą ir plėtojant aplinkai draugišką transportą iki 2021 m. pab. įrengti pėsčiųjų ir dviračių takai Telšių, Rokiškio m. už 268 tūkst. Eur, elektromobilių įkrovimo prieigos Jonavos, Palangos bei 24-iose magistralinių kelių ruožuose už 1,2 mln. Eur. Tęsiant **darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtrą** siekiama užtikrinti eismo dalyvių saugumą, investuota 5,6 mln. Eur. viadukų įrengimui: Šeštokuose – pėsčiųjų, Plungės m. – tuneliniam. 2021 m. didelės apimties geležinkelio ruožo Kaišiadorys–Radviliškis–Klaipėda projekto paraiška pateikta EK nepriklausomų ekspertų vertinimui, gauta vertinimo išvada (158 mln. Eur. SF investicijų).

Aplinkosaugos srityje šalinant Miestų nuotekų valymo direktyvos 91/271/EEB pažeidimą, ataskaitiniais metais su vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikėjais naujai pasirašyta sutarčių už 27 mln. Eur. (iš jų 10,6 mln. Eur. Vandentvarkos fondo lėšos), kurias įgyvendinus dar 6.351 gyventojui bus teikiamos pagerintos nuotekų tvarkymo paslaugos. Prie Miesto nuotekų direktyvos pažeidimo ištaisymo taip pat prisidės ir papildomo finansavimo skyrimas vandentvarkos projektams perskirsčius dalį nutraukto rizikingo Baltijos jūroje likvidavimo laivo įsigijimui skirtu finansavimo lėšų.

Iki 2021 m. pabaigos paskelbti visi kvietimai teikti paraiškas pagal React-EU lėšomis (15,5 mln. Eur.) **KKI** įmonių infrastruktūrai bei skaitmeninių ir žiedinę ekonomiką skatinančių paslaugų ir produktų kūrimui. Bus sukurtos sąlygos didinti KKI įmonių konkurencingumą, pardavimo pajamas ir sukuriama pridėtinę vertę, tokiu būdu didinant žiedinės ir skaitmeninės ekonomikos dalį šalies ekonomikoje.

Viešojo valdymo sektoriuje iki 2021 m. pabaigos pasirašytos visos planuotos viešojo administravimo problemoms spręsti skirtų projektų finansavimo sutartys, suplanuotos virškontraktavimui skirtos bei sutaupytos lėšos (5,5 mln. Eur.). Per 2021 m. pradėti įgyvendinti svarbūs viešojo valdymo sektoriuje projektai, skirti strateginio valdymo sistemai tobulinti, užkrečiamųjų ligų ir jų sukėlėjų epidemiologinei stebėsenai gerinti, valstybės išdo konsoliduotųjų sąskaitų valdymo sistemai sukurti, migracijos procesų valdymui.

Spartus investicijų augimo tempas

Iš viso įgyvendinant Veiksmų programoje numatytas veiklas nuo finansavimo laikotarpio pradžios iki 2021 m. pabaigos sudaryta sutarčių už 10,2 mlrd. Eur. (124 proc. numatytų lėšų), o pripažinta deklaruotinomis 6,7 mlrd. Eur. (82 proc. skirtų lėšų).

Svarbesni pasiekimai iki 2021 m. pabaigos:

- tyrėjų, dirbančių pagerintoje mokslinių tyrimų infrastruktūros patalpose (visos darbo dienos ekvivalentai) išaugo iki 171,49 (iš jų 90,85 – 2021 m.); (gyventojų, kurie naudojami elektroniniu būdu teikiamomis viešosiomis ir administracinėmis paslaugomis, dalis išaugo iki 57,7 proc. (2014 m. sudarė 41,5 proc.);
- sukurta 81 elektroninė paslauga (iš jų 73 – 2021 m.);
- įgyvendinta 10 darnaus judumo priemonių (iš jų 9 – 2021 m.);
- modernizuota 982 km centralizuoto šilumos tiekimo tinklų (iš jų 184 km modernizuota 2021 m.);
- įrengtos arba atnaujintos 166 aplinkos oro monitoringo ir ankstyvojo perspėjimo, hidrologinių ir meteorologinių stebėjimų stotys (iš jų 43 – 2021 m.);
- 462 491 gyventojai, besinaudojantys pagerintomis nuotekų valymo paslaugomis (iš jų 121 824 – 2021 m.);
- sutvarkyti, įrengti ir pritaikyti lankymui 122 gamtos bei kultūros paveldo objektai ir teritorijos (iš jų 46 – 2021 m.);
- rekonstruota 342 km vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų (iš jų 37 – 2021 m.);
- įdiegtos 209 saugų eismą gerinančios ir aplinkosaugos priemonės (iš jų 56 – 2021 m.);
- daugiau nei 3 tūkst. neįgaliųjų dalyvavo ESF remiamoje profesinės reabilitacijos programoje;

- globojamų (rūpinamų) vaikų, gaunančių socialinės globos paslaugas bendruomenėje, dalis nuo visų globojamų (rūpinamų) vaikų padidėjo iki 89,9 proc.;
  - naujai įrengti ar įsigyti 1 547 socialiniai būstai (iš jų 94 – 2021 m.);
  - asmenų (šeimų), kuriems išnuomotas savivaldybės socialinis būstas, dalis nuo visų socialinio būsto nuomos laukiančių asmenų (šeimų) padidėjo iki 29,57 proc. (2014 m. šis rodiklis siekė 10,84 proc.);atnaujintos 756 ikimokyklinio ir/ar priešmokyklinio ugdymo vietos.
-